

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznani (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 6.

V Ljubljani, v petek 9. januarja 1891.

Letnik XIX.

Značajev nam treba.

Vse živi danes v izredni negotovosti. Dan za dnevom nam donaša nepričakovanih dogodkov, na katere popreje niti misliti nismo mogli. Tako imenovano javno mnenje, ki je večinoma odločevalno, je prav po ceni na prodaj. Odkar je liberalizem odstranil krščanski pravni zakon kot normo iz javnega življenja ter na njega mesto postavil koristolovje, izginjajo vedno bolj častite krščanske kreposti ter se umikajo prevladajoči sebičnosti. Iz koristolovja sklepajo se zakoni, osnujejo in razdirajo se pogodbe, zasebne in državne. Doma še sme moč biti veren, toda kakor hitro prestopi hišni prag, nima se nič brigati za vero. Šole, javni uradi sploh, javno življenje, vse je brez konfesionalnega značaja. Sedaj ne velja več kristijan, marveč le človek. Židovsko-liberalno časopisje trosi take krive nazore in postavodajalni zbori obdajajo jih z zakonitim sijajem.

Ako pa človek nima za svoje delovanje višjih ozirov, nego sebičnost, tedaj tudi presoja vse iz tega nizkotnega stališča. Odtod vedno bolj razširjajoči se upor proti božji in človeški veljavi, odtod vsestranska nezadovoljnost, ker se ne izpolnjujejo vse želje. Ti tožni pojavi, ki kakor rak razjedajo na sedanjem socialnem življenju ter se vedno globeje širijo v človeško družbo, napolnjujejo misleče ljudi s strahom za prihodnost ter so glasen opomin vsem človekoljubom, da naj se potrudijo rešiti, kar je sploh še mogoče rešiti. Pred vsem nam treba versko-nravne vzgoje, ki bi svetu dajala prepotrebni mu — značajev; ljudij, ki se bodo zvesto in trdno ozirali na dobro, katerih ne omajajo sape javnega mnjenja in katerih ne zvabi duh časa v svoj požrešni in mamljivi vrtinec.

Značaj pa se vzgoji, ako se vzgajata razum in volja človekova. Kar človek spozna za pravo, od tega

i v viharjih ne odstopi, to je vodilo njegovi volji. Značajan človek ne govori samo o svojih pravicah, on pozna tudi svoje dolžnosti.

Odkod naj pa človek zajema trdne, neomajne zakone svojemu pravstvenemu delovanju? Brez dvoma mu jih podaja jedino le versko prepričanje; ako tega nima, vodi in mora človeka voditi jedino le osebna korist.

Bazumen vodnik spremljal je nedavno hribolazce na visoko goro. Mej potom turist zabavlja svojemu vodniku zaradi njegove vernosti. Na nekem samotnem kraju ob groznih propadih obstane vodnik ter reče tujemu gospodu: Gospod, ako vas oropam in vržem v propad, ste vi izgubljeni; močnejši sem kakor vi, torej bi se ne mogli braniti. Svetni kazni bi se lahko izognil, zakaj dokaza bi nobenega ne bilo. Toda meni pravi vest: Bog te vidi, in njegovi kazni ne uideš. Zato je pred menoj varno vaše življenje in vaše imetje. Ko bi pa bil takih mislij, kakor ste vi, ravnal bi drugače. — Najbrže da je tujec po teh besedah mislil si, kakor je rekel bogatajec Rousseau svojemu tudi brezbožnemu prijatelju, ki je vpričo služabnika glasno zabavljal o veri: „Nikar tako glasno ne govorite vpričo mojega služabnika, sicer ne bom več varen svojega življenja pred njim“.

Rousseau-jev služabnik je preslišal te besede, a preslišali jih niso, jih skoro niso mogli oni milijoni sedanjih nezadovoljnikov, ki se pod zastavami socializma in nihilizma zbirajo v mogočno armado, ki naj preobrne sedaj obstoječi veljavni svetovni red. Ti milijoni ne zakrivajo svojih načel, očitno jih spoznavajo pred svetom, a ne pozabijo tudi povedati, v kakšni šoli da so se navzeli teh načel. „Vzeli ste nam nebesa“, kličejo kapitalistom po svojih listih, „dajte nam torej zanje zemljo, sicer si jo bomo sami osvojili!“

Večinoma so vsi ti vzgojeni v brezverski šoli, v šoli, ki ne more vzgajati značaje. Tu si niso prisvojili nobenih trdnih načel in sirenini glasovi uporne stranke jih brez težav izvabljajo za seboj in zato se ni čuditi, da se od dné do dné grozno množi število onih, ki se pogubnih socialističnih nauk vedno iskreneje oklepajo, češ: izgubiti nimamo ničesar, pridobiti pa vse.

Da bode človeštvo zopet narod poštenjakov, narod vrlih mož, treba mu šole, ki bo vzgojevala kremenite značaje, ki jasne glave razumevajo svojo nalogo, jo izvršujejo z neupogneno voljo ter blagih src delujejo ne le za svojo, marveč tudi za ljudsko srečo. — To pa doseže jedino šola, kjer ima prvo in najvplivnejše mesto On, ki je vir vsaki človeški sreči, to doseže le verska šola, za katero se je torej vsakemu pravemu človekoljubu boriti z vsemi silami. — V tej značajnosti in jedino v njej zagotovljen je obstanek vzlasti manjšim narodom na svetu, ker s tem si ohranijo svojo individualnost ter niso v toliki meri izpostavljeni tujim vplivom. V tej značajnosti, ki dohaja iz versko-nravne vzgoje, ima tudi narod slovenski zagotovljen svoj obstanek za prihodnost, katerega naj mu pripravljajo vzlasti oni njegovi sinovi, ki ga zastopajo v zakonodajnih zbornicah.

Tovarna za cement v Mojstrani.

(Konec.)

Po večkratnih opominih deželnega odbora je župan na Dovjem naposled odgovoril dné 10. maja 1890:

„Vsled odloka z dné 5. maja sl. deželnega odbora se naznanja, da je v seji dné 14. julija 1889 sklepal občinski odbor in še nekaj drugih posestnikov; odbornik Andr. Vilman sklepa ni potrdil, zapisnika nismo naredili.“

LISTEK.

Suženjstvo v Afriki.

(Predaval P. Ksaver Geyer dné 30. decembra v Ljubljani.)
(Dalje.)

Izlam se dalje peča z neusmiljenim suženjstvom. Dogaja se, da se paganski zamorci bojujejo med seboj, ropajo svoje sosede ter prodajajo kot sužnje; a to delajo le izjemoma. Drugače pa je pri Arabcih in mohamedoveih; ti iščejo dobička v trgovini s sužnji in imenujejo suženjstvo sveto napravo.

Jaz trdim naravnost, da z izlamom v Afriki stoji in pade suženjstvo. Akoravno koran na nekaterih mestih priporoča usmiljenje s sužnji ter oproščenje sužnja imenuje Bogu ljubo delo, vendar dela razloček med prostim in sužnjem, belim in črnim. Po verskem prepričanju mohamedovcev je vsak črnce od Boga za suženjstvo ustvarjeno bitje, in vse dežele, kjer živé črnci, so človeška lovišča. Večkrat sem govoril z mohamedovci o suženjstvu; skušal sem jih prepričati, da je protinaravno, človeka ugrabiti in prodati. Nisem jih mogel prepričati. Nekoč sem vprašal učenega kadija (sodnika):

„Ali ni krivično ugrabiti zamorca?“

„Ne, tako je bilo že ob času prorokov.“

„Ali ni krivično, človeku uzeti prostost?“

„Črnci nimajo pravice do prostosti. Ti niso ljudje, kakor mi, in imajo drugačne duše; po naravi svoji vedno le slabo mislijo. Kupil sem si pred dnevi sužnja za 45 tolarjev in ga poslal na delo, včeraj pa mi je utekel. Ali ni to slabo? Taki so vsi sužnji.“

„Morda ti je suženj utekel, ker si bil neusmiljen ž njim?“

„Ne; bil je kakor sin v hiši.“

„Morebiti pa je hotel prostost, katero si mu uzel?“

„On nima pravice do prostosti; rojen je za suženjstvo, kakor vol za plug.“

„In ko bi tebe kdo prodal, ali bi bil zadovoljen?“

„Ko bi me bil Bog določil za sužnja, moral bi biti zadovoljen.“

Kakor razvidite iz teh besed, prepričani so mohamedovci, da je Bog sam črnce določil za sužnje. Zato imenujejo zamorce „abid“ (sužnje) in njihove dežele „belad el-abid“ (dežele sužnjev). Akoravno so že evropske šege mnogokje se vdomačile med mohamedovci, vendar imajo še prejšnje nazore o suženjstvu. Dasiravno mnogi mohamedovci v Turčiji, Egiptu in drugje nosijo evropsko obleko in govoré evropske jezike, vendar niso predrugačili svojih nazorov o tem vprašanju. Postave proti suženjstvu na primer v Turčiji in Egiptu so le posledice pritiska

krščanskih držav. Na videz se mohamedovci ne vdeležujejo trgovine s sužnji iz strahu pred krščanskimi državami; ko bi imeli proste roke, lotili bi se javne trgovine. Načelno nobeden mohamedovec ne zavrača suženjstva.

V Sudanu je izlam pod vladno Mahdijevo v najstrožji obliki, in ravno tam najbolj cveté trgovina s sužnji. Arabski rodovi Baggara, Djellaba, Danakla, Arab Homr itd. se pečajo jedino le s trgovino sužnjev. Po več sto jih jezdi skupaj na konjih, velblodih in oslih v zamorske pokrajine. Tu obkolijo zamorske vasi in zahtevajo otroke; kdor se ustavi, tega pobijejo, zdrave in trdne povežejo ter odvedejo, le starce pusté. Tako v kratkem času ginevajo cvetoče vasi. Na potu pa se dogajajo grozni prizori. Tako je bila med sužnji, s katerimi so odpeljali tudi našega črnega duhovnika, dvajsetletna zamorka, katero so ugrabili možu. Takoj po porodu je reva morala ž njimi, noseč otroka na rokah. Ker pa je otroče vedno jokalo, priskočil je Arabec, odtrgal materi otroka, zgrabil ga za pête in z glavo treščil ob drevo, da se je razletela. Solznih očij gleda mati razmesarjeno truplo svojega otroka, pade v omedlevalo in obleži. Sužnje, ki vsled utrujenosti ne morejo dalje, postrelé ali pa pusté na mestu, kjer lakote poginejo. Pota teh trgovcev so posejana s kostmi izstradanih sužnjev. Navadno pomré na potu tretjina ujetih sužnjev.

(Konec sledi.)

Pogodba s P. Amannom se je pozneje sklenila. Neko popoldne je prišel g. P. Amann in še trije drugi gospodje in so nas devet odbornikov skupaj spravili in smosklenili, ker nismo mislili, da saminesmemo prodati skupne lastnine; pogodbo smo tudi podpisali, kakor kaže protokol. **Ta protokol nam je gospodov eden narekaval.**

Tu bi mogli dostaviti še precej zanimivosti, ki pojasne kupno pogodbo. Tako so nam zatrjevali verodostojni možje, da so bili gospodje odborniki isti dan jako dobre volje, da bi bili od veselja skoraj klobuke metali v zrak, da prvotno ni bilo na kupni pogodbi onega dostavka, v katerem se občina zaveže, da bode prodala tudi oni svet, kjer bi pozneje našli mavec. In res se dobiva mavec, kakor so nam zatrjevali možje, na dveh krajih nad Dovjim na levem bregu Save.

Pij Amann je mej tem že vložil prošnjo, da sme zgraditi tovarno za cement, akoravno kupna pogodba ni bila pravomočna, ker je deželni odbor preklical svoje dovoljenje in ni potrdil prodaje. Tako naznanja mej drugim e. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici bivšemu županu Jos. Šetini na Dovjem:

„Z odlokom z dne 15. julija 1890 je g. Pij Amann dobil dovoljenje, da sme v Mojstrani ob Bistrici sozidati tovarno za cement; v ta namen mu je priznana lastnina parcel. (Tu sledé imena 25 posestnikov. Op. vred.)

Pij Amann pa mora na korist imenovanih posestnikov z Dovjega in Mojstrane pri okr. sodišču v Kranjski Gori vložiti 70kratni katastralni čisti dohodek razsvojenih zemljišč v znesku po 30 kr.

Proti temu odloku more se v 14 dneh vložiti pritožba na e. kr. deželno vlado.“

Kakor se nam je zatrjevalo, prosilo je nad 30 posestnikov po svojih odposlancih dva znana gospoda odvetnika, naj bi naredila ugovor proti temu odloku, pa dotična gospoda menda nista imela časa (!) za to, in tako je „südmark“ stegnila svoje roke po novem kosu slovenske zemlje.

Iz odloka e. kr. okrajnega glavarstva hočemo navesti še nekaj razlogov, s katerimi je podprlo svojo razsodbo. Glasé se:

„Tovarna za cement se bode zgradila na mestu, kjer je bil plavež“ kranjske industrijske družbe.

Posestniki na Dovjem in v Mojstrani, posebno pa čebelar in lastnik ribiške pravice v Bistrici, M. Ambrožič, izražajo bojazen, da bode voda vsled tovarne onesnažena in zrak onečiščen, da bode občina imela več stroškov za cerkev, šolo, ceste itd., da bode P. Amann pokupil še sosedna zemljišča in prepovedal pašo.

Kolikor se pomisleki tičejo tovarne, ni se moglo ná-nje ozirati, ker je taka industrija po postavi dovoljena. Lastnik ribištva po § 19. zakona z dne 30. maja 1869 nima pravice ugovarjati proti porabi vode za industrijske namene.

Dalje tovarna ne bode škodila zraku in tudi ne rastlinstvu, kakor trdi M. Ambrožič.

Občinski odbor na Dovjem je imenovana zemljišča z dovoljenjem deželnega odbora prodal, novi lastnik pa je zemljišča ograbil ter plačal 800 gld.

Z ozirom na to, da vodne postave dovoljujejo razlstitutev, da se porabijo vodne moči potoka Bistrice, dalje z ozirom na to, da bi tovarna za cement mnogo koristila v narodnogospodarskem oziru, da so razsvojena zemljišča bila le pašniki, ki so po 70kratnem čistem dohodku vredni le 38 gld. 57 kr., dočim P. Amann plača 800 gld., in z ozirom na to, da je podjetnik imel že velike troške, dovoljuje se razsvojitev itd.“

Tako se ob kratkem glasé vsi spisi, ki se tičejo tovarne za cement v Mojstrani. Prva in največja krivda zadeva bivši občinski zastop, ki ni natančno sporočil deželnemu odboru, kaj je prodal. Dalje je graje vredna na eni strani malomarnost, na drugi sebičnost. O stvari bomo prilično še govorili.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. januarija.

Notranje dežele.

Časniki o vladni izjavi gledé češkega uradnega jezika. Časniki, stoječi na različnem stališču, tudi različno presojujejo vladino izjavo. — „Fremdenblatt“ piše: Vlada je izpregovorila, ker je morala izpregovoriti. Sklicala se je na dogovore. Ni pa pozabila tudi poudariti dolžnosti svoje službe in enotnost dežele. Na to jedino opravičeno stališče postavilo se je češko jezikovno vprašanje. Na tem mora tudi ostati brez ozira na namene in potrebe kake stranke. Odgovor je nepristransk in to je njegova najlepša stran. — Brnski „Hlas“ piše: Odgovor vladin po svoji obliki kakor tudi po svojem obsegu pomenja osodepolen preobrat pri češko-nemškem pogajanju. Po tem odgovoru soditi, vladni ni mnogo do tega, da se ugodno reši pravno pogajanje. Pred vsem je vlada izbrala za svoj odgovor deželnemu zboru češkemu obliko navadnega dopisa cesarskega namestnika deželnemu maršalu, v katerem so naznačeni nazori vlade o zahtevah Skardove resolucije. Ta pot ni dostojna za deželni zbor češki, obseg odgovora pa še hujše razplamti razdražene strasti na Češkem ter uniči tudi zadnje ostanke staročeške stranke. Dokler bodo na Dunaji tako ravnali, ni mogoče misliti na kako češko-nemško spravo. — „Hlas Naroda“, glasilo Staročehov, pravi: Kdor hoče prav soditi o vladnem dopisu, ne sme prezreti, da je ta dopis le pričetek daljših obravnav o notranjem uradnem jeziku. — Teh mislij je tudi dunajski „Vaterland“, ki stoječ na avtonomnem stališču, poudarja, da je storjen korak na pričetem potu dalje, ker se s tem dopisom vsa ta deželna zadeva prenese z Dunaja v Prago pred deželni zbor češki. — „Grazer Volksblatt“ piše: Ko smo zaslišali razna mnenja, vtis svoj o njih izrazimo z besedami: Grof Taaffe je pomolil Čehom z levo roko bilko, nemškim liberalcem na Češkem pa z desnico močno rešilno vrv.

Nemško-avstrijske carinske obravnave so se zopet preložile do 12. t. m. Videti je, da je zastopnikom obeh držav premagati marsikatero te-

žavo, predno pridejo do povoljnih sklepov. — Deželni zbor dolenje-avstrijski je v tem oziru izrazil svoje veselje, da se osnuje med Avstrijo in Nemčijo tesnejša trgovinska zveza, vendar je temu pristavil upanje, da se bodo pri teh razpravah ozirali vzlasti na koristi dolenje-avstrijske obrti, ki je vzlasti razvita na Dunaji.

Občinske volitve v Prostejevem na Moravskem. Nepričakovano zmago dosegli so Čehi pri občinskih volitvah v Prostejevem, kjer so zmagali z vsemi svojimi kandidati v tretjem razredu in s polovico svojih kandidatov v drugem razredu. Ako zmagajo v prvem razredu Nemci, imel bo občinski svet 15 čeških in 15 nemških mestnih odbornikov. Želimo, da za to nemško trdnjavo v češki zemlji razpadejo tudi druge ter da na Moravskem tudi v veljavnost pride toliko hvaljeni zakon o enakopravnosti, vkljub kateremu morajo tri četrtine Čehov služiti v manjšini jedni četrtini Nemcev na Moravskem.

Vnanje države.

Rim. Pogajanje med Vatikanom in rusko vlado se še vedno ni pričelo, odkar je preminulo. V diplomatskih krogih se govori, da se francoski poslanik pri Vatikanu, grof Lefebvre de Behaine, ki se je nedavno povrnil v Rim s svojega dopusta, mnogo prizadeva, da bi se obe stranki sporazumeli, ali da vsaj ne bi pogajanje med njima popolnoma preminilo.

Črna Gora. Ministerski predsednik Petrovič je izdal ukaz, v katerem naznanja, da bo imenovala vlada poljedelstvene komisarije, ki bodo popotovali po deželi in se prepričali, kak vspeh imajo zadnje poljedelstvene naredbe. — Nikolaj I., knez črnogorski, je bil namreč o svojem času zaukazal, naj se poprimejo Črnogorci vinoreje in sadé oljke, kjer je za to ugodna zemlja.

Bolgarija. Omenjali smo že o bolgarskem proračunu za 1891. leto. Toda sobranje ga je koncem svojega zasedanja nekoliko izpremenilo. Vsled te izpremembe znaša prebitek le 270.467 frankov. Vojaški proračun znaša 20.617.435 frankov, t. j. tri milijone manj, kakor preteklo leto. Tri milijone bodo prištedili s tem, da se bo okrajšala vojaška služba, častnike manj premeščali in manj oboroževalo mostvo.

Italija. Italijanska vlada gleda zopet, kje bi dobila kaj denarja na posodo, da si opomore iz tesnega finančnega položaja, zakaj državni dohodki znašajo 1500 milijonov; od teh se bo porabilo 600 milijonov v pokritje obrestij državnega dolga, 500 milijonov se bo porabilo za vojaštvo in mornarico; torej ostane še 400 milijonov, kar pa ne bo nikakor zadostovalo za druge proračune javnih del, pouka, pravosodja itd. Do zdaj so pokrivali primanjkljaj mnogokrat s tem, da so načeli glavnico. Porabili so cerkveno in samostansko premoženje, pokojninske blagajnice, obligacije železničnih blagajnic itd. Zdaj si bodo pomagali le še z denarjem različnih bratovščin. In potem bodo ostali le še novi dolgovi. Davkov seveda se ne more več nalagati italijanskemu narodu, ki je že tako preobložen z davčnim bremenom. Da se torej pokrije primanjkljaj, ni druge poti, kakor da se izposodi potrebna svota pri kateri evropski državi. Nekateri krogi menijo, da bo dobila italijanska vlada potrebno svoto na Francoskem na posodo. Franciji prijazni krogi so posebno za to izposojilo, zakaj ž njim bi se prijateljske razmere še bolj ukrepile in zagotovile. — Težko, da bi Francija posodila Italiji potrebno svoto, ko je že

Knjige družbe sv. Mohorja.

(Ocenili Ciriloveci.)

(Dalje.)

4. „Domači živinozdravnik“, spisal Fr. Dulár, je naslov knjigi, katero je že dolgo pogrešal slovenski kmet, po kateri bode segel odslej marsikateri živinorejec z upom in nado. Taka knjiga je tembolj potrebna, če pomislimo, kaka sredstva je uporabljal naš oratar pri zdravljenju obolelega živinčeta in jih še uporablja. Tej občni potrebi je zadostil letošnje leto v družbi sv. Mohorja veščak ter je spisal knjigo, iz katere bode zanaprej preprosti kmet sam lahko zajemal pomoč v nesreči, ne da bi mu trebalo letati okoli nevednih mazačev. — Pogledjmo to zanimivo knjižico nekoliko natančneje. Vsebina: pisatelj je postavil na prvo mesto svojemu spisu predgovor, govoreč splošno o živinoreji; dalje sledi uvod, kjer razpravlja o bolezni sploh in njenem izviru, vzroku in zdravljenju. Pametno, da je začel pisatelj s takim navodilom in pojasnjevanjem! — Na to preide pisatelj na glavni predmet ter razpravlja v prvem delu bolezni začevši z notranjimi hibami. V drugem delu nam podaja glavne nauke o zunanjih boleznih in našteva njih hladila, v tretjem in zadnjem delu uči o postavnih napakah pri živinski kupčiji. Slednjič dodán je knjižici „Dodatek“, obsegajoč glavna pravila o domačej lekarni prav, tudi na to naj naš kmet gleda! Vsebina in razvrstitev **Razeta**, da se je pisatelj oziral na vse-

stranske potrebe našega živinorejca. Kar se tiče predmeta, stvari same, ne moremo presojati; to nam logo prepuščamo strokovnjaku. Gledé jezika nekoliko: Priznati moramo, da ima pisatelj skozi in skozi pravilno pisavo, jezik mu kaj gladko teče; kar pove, pove po domače preprosto, in to ima še tem večjo veljavo, ker se je tudi v terminologiji držal kolikor mogoče domačih izmej naroda vzetih izrazov. Knjigo lepšajo tudi slike in pojasnjujejo, česar ne pové dovolj jasno beseda.

Ker so take knjige za kmeta velike važnosti, upamo, da nas razveseli pisatelj kmalu z drugo knjigo tiste stroke.

5. „Slovenske Večernice“ za pouk in kratek čas. Kakor nam kaže naslov, imajo „Slov. Več.“ namen ljudstvo poučevati v lahko umevnej besedi v tem in onem ter je prijetno zabavati z raznovrstnim gradivom, pač težavna a sveta naloga. Reči moramo, da so jo kakor navadno, povoljno rešile, kajti prinesle so nam toliko in raznovrstnega berila, da vsak čitatelj dobi, kar bi ga utegnilo zanimati. Tu poučujejo v mičnej besedi slovensko mater, kako jej je negovati najdražji zaklad, svoje otročice ter je varovati dušne in telesne škode. Tam turobno slikajo grozoviti propad, v katerega telebne prej ali slej človek udan nesrečnemu žganju. Vidiijo raztrganega cigana ter mu privoščijo lepo besedo, slikajo sočutno brezmejno revo ubogih gluho-nemcev ter jim skušajo nakloniti srca čitateljev. Spis se vrsti za spisom, drug zanimivejši od dru-

gega, seveda vse primerno zahtevam našega ljudstva. — Pa preidimo k posamnostim!

„Štirinajst dnij širom sveta“, spisal dr. Ivan Križanič, str. 1 — 26. Pisatelj nam živo riše pot iz Maribora črez Dunaj na Velehrad, v Olomuc, Prago, od ondot pa nazaj črez Linc, Freistadt, Išel, Aussee v Maribor. Povsodi vé povedati kaj znamenitega, posebno navdušeno govori o Poljaki in Hanaki. Dalj časa se mudi na Dunaju, Velehradu in v Pragi. Zanimive so nekatere anekdote, katere je vpel med spis, posebno slovo dijaka od očeta. V resnici ganljiv prizor! Spis preveva vseskozi pravi verski duh ter se čita z rastočo pozornostjo. Taki potopisi nam jako ugašajo. O jeziku bi imeli pripomniti, da pisatelj preveč kolje stavke, prav po nemško, tudi rabi nekoje manj znane in tuje besede n. pr. gleštati, štuliti, candrava megla, strešinja za krajec pri klobuku itd. Manj znanim besedam naj bi se dodale znane v oklepaje!

Temu sledi „Žganjar“, povest, spisal P. B. Velimir str. 27 — 40. Žalostna podoba iz vsakdanjega življenja! Tone Vodopivec podeduje po svojem očetu lepo domačijo, pol grunta, vse nezadolženo, in polno možno starega denarja. Sprva skrbi vzajemno s svojo dobro ženo za povzdigo hišne blaginje, a kmalu začne popivati in cele noči posedati poleg žganja. Ne méni se niti za odgojo svojih otrok, niti za polja niti za živino, vse mu je le grlo. Slednjič prične še pretepevati in kleti svojo ženo Marijanico, ki mora celó pred njim iz hiše bežati

pri svoji zaveznici Nemčiji tako zadolžena, da jej noče nič več posojati.

Nemčija. „Reichsanzeiger“ objavlja cesarski ukaz, vsled katerega se bo osnoval poseben odsek v posvetovanje o preosnovi pouka na nemških višjih šolah. Nekateri višji krogi trdijo, da bo cesar tudi v tem odseku izrazil svoje nazore o šolstvu. Mala izprememba na nemških srednjih šolah se je že izvršila, zakaj naučni minister je zaukazal, da naj se pri zrelostnih izkušnjah že prihodnjič opusté latinski sestavki in prevodi v grščino iz nemščine.

Francija. Iz Boulogna se poroča: Kakor se zagotavlja, dovršile so se konference med Parnellom in O'Brienom. Nekateri krogi menijo, da bodo imele te konference dober vpeh za irsko vprašanje. O'Brien ostane še nekaj dni v Boulognu in se je združil z Justinom in Mac Carthyjem. Parnell in somišljeniki njegovi so se pa povrnili na Angleško.

Portugal. Te dni se je vršil v Lisaboni delavski kongres, katerega se je vdeležilo kakih 300 delavskih zastopnikov. Sklenilo se je soglasno, da se ne bo delalo prvi dan majnika t. l., marveč vršili se shodi v dosego osemurne delavne dôle.

Anglija. O položaji katoliške cerkve na Angleškem podaje „Catholic Directory“ te-le podatke: Na Angleškem je bila preteklo leto ena nadškofija in 14 škofij, v Škociji en nadškof in štirje škofovi namestniki. V Angležih in Irch je bilo 41 „perov“, boronov pa 53. Razven tega šteje katoliška cerkev mnogo družin tako imenovanih „gentri“, t. j. stare imenitne rodovine brez plemenitaškega naslova, ki se niso deloma nikoli izneverile katoliški cerkvi, deloma pa v najnovejšem času zopet stopile v vrsto angleških katolikov. Med udi kraljevskega tajnega sveta je devet katolikov, med njimi sedanji minister notranjih zadev in angleški poslanik v Carjigradu. V spodnji zbornici je 76 katoliških poslancev. Javnih cerkvâ in kapel na Angleškem in v Škociji je 12 do 1800 in katoliških mašnikov okoli 2800, torej še enkrat toliko, kakor leta 1850, ko so uvedli na Angleškem katoliško hierarhijo.

Izvirni dopisi.

Z Dovjega, 6. januarija. Dandanes smo tudi pri nas jako veliko napredovali, če prav smo skoraj v zadnjem kotičku kranjske dežele, in sicer zato, ker pridemo s kulturonošci v dotiko. Pomislite, da imamo, kakor pri vas v Ljubljani, napise ob cestah in potih. Seveda niso ti napisi dvojezični, ne, zato smo mi predaleč od bele Ljubljane, še manj pa edino slovenski. Če prideš z železniške postaje ali dolu po cesti, naletiš na pragermanske besede, ki so na kaki deski nabite, a deska zopet na kolu. Vseh imen nam pa tudi nemčurske srake niso mogle germanizovati in zato tudi najdeš tu ali tam kako slovensko zrno med nemškimi otrobi. Take napise nam je prineslo in oskrbelo neko turistiško društvo. S takimi nemškimi napisi se pokaže kakemu nemškemu „bisagarju“ iz rajha, kam naj se obrne; družega namena nimajo te čačke, kakor da občini sramoto delajo, in pa da se še celó kedo odkrije pred takim strašilom, če si ni dobro ogledal poprej motovila. Če bi bili mi tako muhasti, kakor ste pri vas v slovenskem glavnem mestu in tudi še kje drugod, prekucnili bi taka strašila, ker pred tem spakom se menda tudi še živina plaši, kakor se bo

morebiti pri kamniški železnici. Te naprave bi imele edino svoj pravi pomen, ko bi kazale našim krošnjarjem in kramarjem pot v naša sela in vasi. Kar mrgoli taci prodajalcev tukaj pri nas. Razpis trgovinskega ministra v dogovoru z ministrom notranjih zadev in finančnim ministrom z dne 23. grudnia 1881, št. 2049, natanko določuje, kako naj krošnjari in kramarji strogo pazijo na postave, toda malokdo se zmeni pri nas za postavu! Naši kramarji ponujajo blago od hiše do hiše, a ne vedno od vasi do vasi, ker ostajajo v eni in isti vasi tudi leto in dan. Da vsled tega škodo trpé stalni kupčevalci v dotični vasi, umevno je samo ob sebi. Pomisliti moramo, da plača stalni trgovec od 10 do 25 gld. ali še več davka na leto, dočim tak kramar ali kramarica plača le 5, k večjemu 8 gld. davka na leto, pa si prisvaja večjo pravico, kakor navadni trgovec. In ti krošnjari navadno več stržijo, kakor stalni trgovci v manjših krajih po deželi. Pa ne samo nosijo, tudi vozijo svojo robo od kraja do kraja, kar pa je protipostavno. So pa tudi nekateri, ki tržijo brez vsacega dovoljenja.

Pa vrnimo se zopet k naši nemški gospôdi, ki vživa milost od vseh strani. Najprej jim je treba preskrbeti in pripravni kotiček, kjer naj bi mirno po nemški šegi živeli, na škodo in stroške slovenskega kmeta. Seveda pravijo ti nemški modrijani, da se le Slovenci od Nemcev živijo. Slovenec naj bi na svoji zemlji še poljuboval palico, s katero ga bijejo. Kakor se vidi, misli pri nas neki Nemec iz rajha napraviti pravi babilonski stolp, kjer bode opeko pekel ali pa otrobe mlel iz krede. Mož je precej prebrisan; za ta namen odmenjeno zemljo ogradil je že poprej, predno je bila njegova lastnina. Seveda mu je pomagal pri tej reči neki narodnjak, ki je ljudi strašil pred nekim parkljem, češ, da bodo morali drago plačati, ako tujcu ne preskrbijo pripravnega kotička na svoji rodni zemlji. Gotovo je tudi on preskrbel, da se je na „planke“ nabila lepa prepoved, najprej v nemškem, potem pa v slovenskem jeziku, da čez „planke“ ne sme nihče več zlezti. Je že prav storil ta mož, da je postavil „Verbotener Eingang“ na prvo mesto in nižje doli „prepovedani ulaz“; vidi se, da mož dobro pozna slovenskega kmeta, ker se redko zgodi pri nas, da bi zlezel po noči kam „uzmat“. Zato je ta imenitni gospod pravo ukrenil in kranjska obrtniška družba tudi vé, da je prav tako. Seveda bi se vse to ne zgodilo pri nas, ko bi tudi neki mož iz naše okolice ne pomagal nemštvu graditi mostu do adrije. Ta mož je pobiral pooblastila zadnji čas in strašil ljudi, da so dovolili, naj si nemški srakopér znese gnezdo med nami. Zato je pa tudi dobil bržkone za tabak. Ob priliki zopet kaj.

Z Dolenjskega, 6. januarija.*) „Gorjé ti, ubogi kmet, gorjé!“ Take misli so me naudajale v soboto na ljubljanskem svinjskem trgu. In zakaj? Saj je

*) Priobčimo ta dopis na izrečno prošnjo, ker smo že dva enaka vrgli v koš. Op. vred.

bilo lepo število rejenih prašičev, gotovo nad tri sto; to vrže že precéj denarja, in vse to potegne kmet. Bes je to, ali nekaj družega sem tam zvedel. Ljubljanska zavarovalnica za prašiče je „falirala“. Tako so nas strašili mesarji, rekoč: „Čemu mi bo pa ta kaša (ikre); naj ti dam 60 gld. za prase, pa je ikrasto: vse mi vzmó in samo kožo bom imel za 60 gld.“ — Na vprašanje, kako je to, saj se prašič zavaruje in potem nimam jaz ne ti nobene škode, odgovoril mi je mesar, da je že dve leti, kar je zavarovalnica „falirala“! Jaz: Saj sem bil pred 5 meseci tudi tukaj prodal, pa sem zavarovalnino plačal. Mesar: Zdaj vzamem 50 kr. sam in samo to imam, ako je prašič bolan. Jaz: Zakaj niso premijó povišali na 1 gld., če niso mogli izhajati; saj je bila to vendar dobrota na obe strani? Mesar: Zato, ker so se kmetje branili zavarovalnino plačevati. Jaz: Zakaj pa niso po časnikih naznanili, da „falirajo“? Mesar: Zato, ker jih je sram to povedati. Ker so mi še nekateri drugi mesarji to potrdili, bi bil skoraj verjel.

Ko sem prašiče prodal, v klavnico gnal in kakor vselej zavarovalnino plačal, potožil sem onemu gospodu, ki zavarovalnino pobira, kako se vedejo mesarji, kaj pravijo o zavarovalnici itd., ni dal gospod nobenega odgovora. To mi je spet dalo misliti, da menda res ni pri tej zavarovalnici vse v redu. Zato sem rekel: Če tukaj nič ne izvem, hočem pa drugje poprašati ter odidem.

Ker do zdaj še nismo brali, da bi bila zavarovalnica „falirala“, in ker je veliko taci svinjerejev, ki le po enkrat v letu svinje na trg pripeljejo, torej o taci izpremembah nič ne zvedó, zato prosim, naj slavno oskrbníštvo klavnice po časnikih, kakor tudi na trgu samem naznani, da zavarovalnica ni še „falirala“, da še živi in deluje.

Mesarji so zdaj jako dobro organizovani. Pri kupovanji nobeden ne skazi drugemu kupa. Kmet je res povsod revež.

Zeló nerodno je tudi to plačevanje od prašičev na mitnici. Če peljem prase, ki tehta komaj 50 klg., plačam od njega ravno tako 2 gld. 40 kr., kakor od onega, ki tehta 200 klg., in vendar vrže prvi komaj 15—18 gld., drugi pa do 70 gld. in več. Ker pa se ne more določiti teža prašiča na mitnici, naj bi se pa raji ta plača pobirala pri klavnici, in ker mora od mestne tehtnice vsakdo plačati, naj jo rabi ali ne, moral bi na tej tehtnici vsakdo tehtati in po teži prašičevi tudi plačati. Če kdo prašiče „čez“ prodá, to nič ne dé. Židanova tehtnica pa bi potem čisto odpadla, ker je nepotrebna. Tam mora plačati in pri Židanu zopet. Čemu to? Saj je mestna tehtnica pravična, ali ne? — Ne dajte se smešiti!

Kmetje nismo tako prebrisani, da bi vse mestne mreže videli, v katere se lahko vjamemo. Mesar pravi: „Pri Židanu tehtaj, ta je bolj pravična tehtnica.“ Kmet uboga, pa plača 15 kr. od komada, tam na mitnici je pa že prej plačal.

Pri nas je zdaj pasji kontumac potekel. Vpra-

z detetom v naročju po snegu. Sirota zboli in umrje, a Tone se oženi v drugo, pa dobi mesto prejšnje skrbne matere in vzgledne gospodinje grdo pijanko, ki mu vrlo pomaga tirati voz pod pot. Posestvo pride kmalu na boben. Žena mu umrje radi premnoge pijače. Vodopivec še živi nekaj let — po vasi se klati in prosi, kar priprosi, popije na žganju. Neko zimo so ga našli mrtvega v hlevu. Jednega sina so mu ubili, a drugi je končal v jetnici. Hčerka Marijanica se je takrat na begu svoje matere tako prehladila, da je ostala ves čas svojega življenja hroma. — To je konec nekdanj imovite in srečne hiše Tonetove. Predaleč bi nas zapeljalo, ko bi hoteli posamezne osebe posebej označiti. Le to naj pripomnimo, da je povest jako sposobna čitatelja odvrčati od groznega žganja. Jezik je gladek in pravilen.

„Mutei“, spisal J. Vrhovec str. 40—52. Pisatelj nam kratko, pa vsakemu razumljivo razlaga, kaj so mutei, kako jih je mogoče toliko izvežbati, da mogó pravilno govoriti, čitati, pisati, učiti se krščanskega nauka in drugih vednosti itd. Da čitatelj spozna, „koliko premore krščansko usmiljenje s svojim betežnim nesrečnim“ bližnjim in koliko izdá prava človeška potrpežljivost, pelje ga v šolo, kjer se mutei učé govoriti, k nunam iz reda „Naše ljube Gospe“. Kako živ pogovor se uname tu, da-si med mutei! Spis nam jako ugaja, oblika je dovršena, jezik krasen.

Temu sledé „Vice“, legenda, zložil Jož. Mart. Kržišnik.

„Stariši! Dobra odgoja je Vašim otrokom največji zaklad“, spisal R. Čuček, str. 54—67. Pisatelj nam v petih točkah kolikor mogoče jasno razlaga, kaj je odgoja, kako se odgoja otrok v prvih treh letih, kako od konca tretjega leta do početka šolske odgoje, kako med obiskovanjem ljudske šole in naposled kako se naj odgoja pozneje popolnjuje in dovrši. Spis nam je dobrodošel, ker se ozira na dejanske razmere priprostega ljudstva, posebno pa takih starišev, katerim ni mogoče dati svojim otrokom višje odgoje.

„Drvar“, pesem, zložil Janko Leban. Snov pesni ni nova, kajti jo je že opeval Ovidij v svojih metamorfazah. Zdi se pa nam, da se je pesnik preveč, če ne popolnoma naslanjal na jednako iz Ahacelnovih pesnij.

„Cigani“, narodopisna črtica spisal J. Steklasa str. 68—89. Kdo še ni videl umazanega cigana na cesti, kako neusmiljeno pretepava ubogo kljuse in vendar malokdo vé, odkod so pravo za pravo cigani, kakšno imajo zgodovino, če sploh katero imajo, kdaj so se naselili v naše kraje in odkod, kakošno je njih zasebno življenje, kakšne pojme imajo o Bogu, o smotru človeškega življenja itd. Na vsa ta vprašanja točno odgovarja pričujoča črtica in bo zato večini Mohorjanov ugajala. Od začetka je spis nekoliko preučen za naše ljudstvo.

Temu sledí pet narodnih pesnij, koje je zapisal Janko Barlé v Podzemlju pri Metliki, namreč: „Trije hajduki“, „Tri device“, „Grešnik“, „Sv. Anton“, „Uboga duša“. Vredne so, da se otmó pozabljivosti,

ker bistré um in blažé srce.

„Oče Céne, uzor dobrega gospodarja in možakapoštenjaka“, životopis, spisal J. Podboj. Prav hvaležni smo gospodu pisatelju za ta vseskozi vzoren životopis. S takim spisom se silno veliko koristi; življenje svetnikov se nekaterim zdi prevzvišeno, življenjepise škofov in duhovnikov radi beró, a ne vedó, v čem bi jih posnemali. Ako pa vidijo pred seboj razgrneno blago življenje vrlega poštenjaka izmed svojih, prišlo jim bo nehoté na misel: „Zakaj pač ti nisi tak?“ In taka misel rada privabi dobre sklepe, sveta dela. Temu spisu bi še želel enakovrstno sestrico: Popis vrle matere slovenske. Tako „Duhovni Pastir“. Pisava je tu pa tam šegava, s čimer spis le pridobi na veljavi in zanimivosti.

„Škorčeva povest“, spisal A. Koder, str. 111 do 119. Povest sama na sebi je pripravna za naše ljudstvo, vendar smo zapazili, da je tu pa tam malo neverojetna.

Temu je pridejanih deset zgodovinskih povestí, spisal J. St. str. 120—125, namreč: „Cesar Jožef II. in postiljon“, „Človek brez žolča“, „Amadej III. in njegov gost“, „Cesar Jožef II. in berač“, „Trije vladarji“, „Odgovor ruskega generala“, „Odvážnost (zakaj ne srčnost?) ruskega kmeta“, „Pameten svet“, „Čevljar in plemenitaš“, „Pet hlebov“.

H koncu sledé „Kratkočasnice in smešnice iz vsakdanjega življenja“, nabral A. Benedik. Prav je, da slovenske večernice tudi tako berilo prinašajo svojim čitateljem, kajti s tem se nekako pomladé in poživé. (Dalje sledí.)

šanje nastane: Ali bo konjač z lahko vestjo prišel po plačilo, ker je tako pridno lovil pse? Kader si hotel in kjer si hotel, srečal si lahko psa in vesel si moral biti, če te ni iz vasi spremil, za spomin pa zobé zasadil v noge. Presrečni psi, ki imajo takó prizanesljivega nadzornika.

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je daroval za pogorelece v Brezovem Dolu pri Ambrusu 500 gld.

(Prevzvišeni gospod knezoškof) so obiskali bolnega blag. g. deželnega glavarja dr. Jos. Poklukarja, kar je bilo njemu in obitelji v veliko tolažbo. Tem povodom zopet izražamo toplo željo, naj Bog še dolgo ohrani življenje občespoštovanega in zaslužnega gospoda.

(Osebná vest.) Dvorni svetovalec Anton grof Pace, zet našega blag. gospoda deželnega predsednika, je imenovan deželnim predsednikom v Bukovini.

(K ljudskemu štetju.) Z ozirom na našo notico v štev. 4, da se je moralo vse osobje, ki biva v tovarniških prostorih v Goričanih, zapisati za Nemce, dobili smo danes usten popravek. Dotični gospod nam je namreč zagotavljal, da vodja ni nikomur ukazal tega. Na to odgovarjamo, da se nam je ona vest poročala kot popolnoma zanesljiva in da smo se iz štetvenih pól sami prepričali, da so vdova gospa Gerčarjeva in njena gspdc. hčerka in druge tam bivajoče slovenske družine zapisane za Nemce: katere pa je nekoliko vést pekla, zapisali so „deutsch-krainerisch“.

(Župna cerkev v Kočevji) več ne zadošča svojemu namenu, ker je pretesna in v slabem stanju. Vsled tega je v začetku decembra m. l. c. kr. inženér g. T. Valka iz Novega Mesta izrekel mnenje kot večšak, da streha ne bode nosila velike teže snega. Ker pa je 5. t. m. v Kočevju palo mnogo snega, zaprli so cerkev za nedoločen čas.

(Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda) nam poroča: Častito obmizje pri Haiderju v Brežicah je zbralo za družbo 3 gld. Zabeležujoč ta domovinski čin se brezdvobeno strinjamo z darovalei v tej misli: Kako je Slovencu radost le takrat popolna, kadar se veseleč ne pozablja bête svojega rodu.

(Slovensko gledališče.) V nedeljo dné 11. t. m. se bode v ljubljanski čitalnici predstavljala veseligrá v štirih dejanjih „Zakotni pisar“; spisal pl. Winterfeld, poslovenil J. Kalan.

(Čitalnice ljubljanske) odbor je imel včeraj sejo, v kateri se je tako-le konstituiral. Predsednik: dr. vitez Bleiweis; podpredsednik dr. Gregorič; tajnik E. Lah; blagajnik K. Pirc, gospodarski odsek: Fr. Drenik, K. Pirc in A. Skabrné; veseliški odsek: A. Dečman, dr. V. Gregorič, dr. M. Hudnik, E. Lah in K. Pirc. — Čitalnica priredí dné 24. januarija: mali ples; 1. februarja pa Vodnikov ples, oba z vojaško godbo. Veseliški odsek bo začasno skrbel za primeren program postni sezóni. — Društvu slov. biciklistov se dovoli dvorana za besedo s plesom dné 17. januarija, tukajšnjim pravnikom pa za plesne večere. Spremenjena pravila se bodo vladi takoj predložila. — Na znanje se vzemó nekatere druge manj važne slučajnosti in odobré se nekatere spremembe med društveniki.

(Sneg in mraz.) Že nekaj dni z malimi presledki naletava droben sneg ne le v našem mestu, temveč tudi po deželi. Poroča se nam, da je Reka bila včeraj proti Zagrebu in proti naši strani po-

polnoma zaprta. V Trstu in na Krasu je te dni palo nenavadno mnogo snega. Vsled burje je na Krasu hud mraz, kakeršnega ne pomnijo že več let. Nenavaden mraz je tudi drugod. Tako n. pr. je bilo včeraj v Parizu 7, Monakovem 14, Peterburgu 21, v Moskvi celó 30 stopinj C. mraza.

(V Celji) so našeli, kakor je poročala „Tagespost“, 6219 prebivalcev, torej 880 več, kakor pred desetimi leti.

(C. kr. kmetijska družba kranjska) je štela leta 1884 le 450 udov, koncem leta 1890 ima že nad 1500 članov, torej se sme šteti med najmnogobrojnejše kmetijske družbe v Avstriji, a kar se tiče denarnega prometa, je pa gotovo prva, ker znaša letos blizo 130.000 gld. Upajmo, da se bode ta za gospodarski napredek našega naroda toliko važna družba tudi v novem letu tako ugodno razevitala.

(V Spodnji Idriji) ustanovilo se je po vsestranskem delovanji tamošnjih domoljubov „Bralno društvo“. Takoj pri pričetku oglasilo se je do 40 udov. Pričakovati pa je, da jih pristopi v kratkem še dokaj več. V društveni odbor bili so pri občnem zboru dné 6. t. m. izvoljeni naslednji gospodje: Janez Kenda, predsednik; Andrej Svetličič, predsednika namestnik; Leopold Punčuh, tajnik; Leopold Žnidaršič, blagajnik. Sedež društvu bode pri gospodu Leopoldu Žnidaršiču, kateri je prepustil sobo v društvene namene brezplačno.

(V ruski vojski) se še spoštuje vera. „Civiltà Cattolica“ piše o tem: Ko vstopi novinec v vojaško službo, naučiti se mora vsak „deset božjih zapoved“, „Očenaš“, „vero“, ter imena svetih zaščitnikov polka in kompanije. Uči se katekizma in večkrat na teden se mu čita o dolžnostih krščanskih. Vsak vojščak je dolžan biti ob nedeljah pri božji službi, na to morajo z vojaško strogostjo paziti službujoči častniki. Bataljoni imajo svoje kapele, včasih celó kompanije. Postijo se vsak teden v sredo in petek. Jeden teden štiridesetdanskega posta so za posamezne bataljone in eskadroné posebne duhovne vaje in vojaki morajo iti k izpovedi ter prejeti presv. obhajilo. Ob Veliki noči je dolžan vsak vojak, od prostaka do generala in carja samega, z listkom se izkazati, da je prejel sv. obhajilo. To velja tudi za katoličane, katerih je mnogo med carjevo telesno stražo. — Kako je pa pri nas?

(Sveti oče Leon XIII.) je poslal katoliškemu armenskemu patrijarhu v dar lepo podobo, ki predstavlja sv. Leona Velikega. Naslikal jo je rimski umetnik Cingolani. Svetnik, ogrnjen z grškim plaščem, se pripravlja pisati sv. Flavijanu znamenito dogmatično pismo, ki se je čitalo na kalcedonskem zboru leta 451, na kar so zbrani očetje zaklicali: „Peter je govoril po Leonu.“

(Bogoslovna fakulteta) v Lionu je prejela lep dar od sv. očeta, to je sedem velikih zvezkov regist od Klementa V., katere je pod vredništvom benediktincev v Monte Cassinu izdala vatikanska tiskarna. Začelo je prinašati proučevanje vatikanskih arhivov, katere je v pospeševanje prave vede odprl veliki papež Leon, zaželjene sadove.

Telegrami.

Dunaj, 9. januarija. V deželnem zboru je bil pri generalni razpravi sklenen ubožni zakon. Cesarski namestnik je opomnil, da vlada pozdravlja zakon, ki pa v mnogih točkah nasprotuje državnemu zakonu. Kar se tiče pobiranja 200.000 gld. ubožnega davka dunajske borze, pridrží si vlada odlok, ker

niso še končana dotična pogajanja na osrednjih mestih zaradi kratkega časa.

Praga, 8. januarija. Spravna komisija se je posvetovala danes o obravnavi zadnjega vladnega dopisa. Dr. Rieger je predlagal, naj se vladni dopis takoj pretresa, Nemci so pripomnili, da ostanejo pri tem, naj se najprvo obravnava predloga o kurijah, kakor je bila sklenila komisija. Po dolgotrajnih obravnavah je bil sprejet predlog princa Schwarzenberga, vsled katerega naj se pretresa postava o kurijah brez ozira na vladni dopis in pododsek posvetuje mej tem časom o vladnem dopisu. Nemci so glasovali proti temu predlogu, kakor tudi proti predlogu poslanca dr. Mattuša, naj bi se pododsek takoj posvetoval, da bi se vladno naznanilo razpravljalo lahko že v januariji. Schmeykal je pripomnil, da se Nemci ne bodo vdeleževali posvetovanj pododseka. Na to se je pričela glavna razprava o predlogi o kurijah, pri čemur je predlagal baron Scharschmid, naj si izvolijo poročevalca. Mladočeh Trojan je opomnil, da bo njegova stranka dobila pota in sredstva, s katerimi bo zaprečila postavo.

Krakov, 9. januarija. Dva tajnih zvez sumljiva vseučiliščnika sta izročena kazenskemu sodišču.

Novi York, 8. decembra. Pet najpoglavitejših čet upornih Indijancev je prišlo v Pineridge, da bi se podvrgli. Méni se, da bodo kmalu tudi ostali Indijanci to storili.

Dunaj, 9. januarija. Kakor poroča „Wiener-Zeitung“, podelil je cesar sekciskemu načelniku bogočastnega ministerstva, Hermannu, povodom njegovega umirovljenja komturni križec Franc Jožefovega reda, dvornemu svétniku in kancelijskemu ravnatelju poslaniške zbornice, Blumenstocku, viteštvo s pridevkom Holban, imenoval minist. svétnika Rittnerja za sekciskega načelnika bogočastnega ministerstva in podelil ministerskemu svétniku bogočastnega ministerstva, Davidu, ime in značaj sekciskega načelnika.

Umrli so:

6. januarija. Avgust Aybel, pekov sin. 18 let, sv. Petra cesta 7, jetika.

7. januarija. Terezija Kozina, šivilja, 50 let, Gradišče 11, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	730 1	—7 4	sl. vzh.	oblačno	9 30	
8. u. pop.	730 4	—5 6	brezv.	sneg		
9. u. zveč.	731 4	—6 4	„	oblačno	sneg	
Srednja temperatura —6 5°, za 3-9° pod normalom						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

9 januarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	90 gld.	70 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16%	90	65
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107	75
Papirna renta, davka prosta	103	75
Akcije avstr.-ogerske banke	997	—
Kreditne akcijske	307	—
London	114	65
Srebro	—	—
Francoski napoleonid.	9	09
Cesarski cekini	5	42
Nemške marke	56	20

!Svoji k svojim!

Priznano najboljšé
in najcenejšé
čebelno-voščene sveče
priporoča
Oroslav Dolenc
v Ljubljani.

(10—3)

!Svoji k svojim!

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Izišla je knjiga:

Izpovedanja **TAXIL:**
18 pól 8°. bivšega
Cena 60 kr., po pošti 65 kr. prostomisleca.
Dohiva se
v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Izdajatelj: Matija Kolar.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.